

Indholdsfortegnelse

Vinterhvede	2
Vinterhvede til bagningsundersøgelser.....	3
Vintertriticale.....	4
Vinterbyg	5
Vinterrug.....	6
Vinterrug – kortstråede hybrider	7
OBS vintersæd	8
Vinterraps, hybrider og linjesorter	9
Vårbyg.....	12
Vårhvede.....	13
Havre.....	14
OBS vårsæd	15
Markært.....	16
Markært til helsæd.....	17
Hestebønne	18
Vinterhestebønne	19
Sukkerroer.....	20
Foderroer og roer til energiproduktion	22
Majs til helsæd	23
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2022, 3. brugsår	24
Rajgræs, hybrid rajgræs, strandsvingel og rajsvingel –	26
udlæg 2023, 2. brugsår.....	26
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel – udlæg 2024, 1. brugsår	28
Timote – udlæg 2022, 3. brugsår	30
Engrapgræs - udlæg 2022, 3. brugsår.....	31
Hvidkløver – udlæg 2024, 1. brugsår.....	32
Hvidkløver – udlæg 2023, 2. brugsår.....	33
Rødkløver - udlæg 2025	34
Rødkløver - udlæg 2024, 1. brugsår	35
Rødkløver - udlæg 2022, 3. brugsår	36
Lucerne - udlæg 2025	37
Screeningsforsøg, spisekartofler.....	38
Screeningsforsøg, stivelseskartofler.....	39
Screeningsforsøg, chipskartofler.....	40
Middeltidlige spisekartofler	41
Stivelseskartofler.....	42
Kartofler til chipsproduktion.....	43

Vinterhvede

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Brise, blanding (Champion, RGT Hexton, NOS Bullseye og Guinness)
 Lokalteter: Tystofte, Søllested, Sejset, Holstebro og Bramstrup
 Antal led: 96

Udsædsmængder:

Linier: 350 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 280 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm samt i en dybde på 3-4 cm.

Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden for hver sort. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Forsøget P- og K gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov. Desuden kan der tilføres mangan på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel.

Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange, når afgrøden er i god vækst.

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov.

Observeres bladlus om efteråret efter fremspiring *skal forsøget behandles mod* bladlus for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Hvedegalmyg bekæmpes i stadium 43-61 hvor fangsten i feromonfælder overskrider bekæmpelsestærsklen.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af **parcelnummer**. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor naturligt forekommende svampesygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle
- Kort fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt, tørstofindhold, glutenindhold, proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-09-2025 - GDE

Vinterhvede til bagningsundersøgelser

Afprøvning af sorter til optagelse på brødhvedelisten

Målesorter: Fem sorter på brødhvedelisten med størst udlæg af C2 i udlægsåret.
Lokaliteter: Holeby, Tystofte, Sejlet, Dyngby, Koldkærgård og Bramstrup
Antal led: 21

Udsædsmængde:

350 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Formål:

Forsøget anlægges for at vurdere sorterernes bagekvalitet. Undersøgelserne ligger til grund for vurderingen af hvilke sorter, der kan tildeles ekstra N, svarende til tillægget for brødhvede.

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs. Såning foretages i en dybde på 3-4 cm. Udsåning i enkeltparcel i sortsrækkefølge med tilstrækkelig værn til andre forsøg pga. ekstra kvælstofgødskning ved skridning. Parcelstørrelsen tilpasses således, at der under normale omstændigheder kan høstes minimum 14 kg prøve af målesorterne samt sorter i andet års afprøvning og 5 kg af sorter i første års afprøvning. Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Udsæden afvejes parcelvis (15,4 m²) og tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden for hver sort. Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og forsøgets placering på marken).

Gødskning i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt, kvælstofprognose plus N-tillæg for brødhvede. Omkring skridning (st. 55-59) sengødskes forsøget med det vejledende tillæg i N til produktion af brødhvede. Forsøget P- og K-gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov. Desuden kan der tilføres mangan på arealer, hvor der er erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange.

Behandlinger i vækstperioden (inklusive værn):

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov. Observeres bladlus om efteråret efter fremspiring skal forsøget behandles mod bladlus for at undgå smitteoverførsel af havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen. Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

Notater i vækstperioden:

Dato for

- Såning
- Høst
- Eventuelle afvigelser. Særligt ift. gødskning og høst.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af lednummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages med mejetærsker. Der måles ikke udbytte i parcellerne. Prøverne renses og tørres inden fremsendelse til TystofteFonden.

Af hensyn til bestemmelse af faldtal, har det meget høj prioritet, at forsøget høstes rettidigt!

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt, tørstofindhold, glutenindhold, proteinindhold (NIT-1241), faldtal, kornvægt, samt bagekvalitet foretages ved TystofteFonden. Bagekvalitet undersøges for to lokaliteter.

Hertil sendes prøver på min 14 kg.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 15-09-2025 - GDE

Vintertriticale

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Trias, blanding (Lumaco, Trias)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Abildgård og Koldkærgård
 Antal led: 7

Udsædsmængde:

300 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som randomiseret blok forsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm samt i en dybde på 3-4 cm.
 Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden for hver sort. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Forsøget P- og K-gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov.

Desuden kan der tilføres mangan på arealer, hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange, når afgrøden er i god vækst. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidsprøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af **parcelnummer**. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg kerne pr. parcel med angivelse af parcelnummer
- Høstdato
- Parcelvis spild, hvis der er sortforskelle.
- Kort fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-09-2025 - GDE

Vinterbyg

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Blanding (NOS Organa, SY Cheviot (H), LG Capitol, Alaska)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Holeby, Abildgård og Koldkærgård
 Antal led: 46 plus 2 værneled (2rd/6rd)

Udsædsmængder:

Linjer: 325 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 260 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som et modificeret α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm samt i en dybde på 3-4 cm. 2 og 6-radede sorter randomiseres og placeres i grupper med miniblokke. Måleblanding placeres sammen med de to-radede sorter. Detailplan med randomiseringen vedlægges.

Sorterne af 2rd og 6rd samles i grupper og adskilles med 2rd værn mod de 2rd sorter og 6rd værn mod de 6rd sorter indenfor blokken. Desuden afsluttes hver blok med et 2rd hhv 6rd værn afhængig af sortstypen. Optimal anlæggelse opnås med 4 kolonner, hver kolonne indeholdende én blok.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Forsøget P og K gødes efter forventet høstafgrøde og afgrødens behov. Der tilføres altid mangan om efteråret til forsøgsarealet. Desuden kan der tilføres mangan om forår på arealer, der erfaringsmæssigt har manganmangel.

Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange, når afgrøden er i god vækst.

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov.

Observeres bladlus om efteråret efter fremspiring skal forsøget behandles mod bladlus for at undgå smitteoverførsel af havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af **parcelnummer**. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel med angivelse af parcelnummer
- Høstdato
- Parcelvis spild, hvis der er sortforskelle.
- Kort notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Sortering

Der gennemføres undersøgelse af sorterens maltnings- og foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 05-09-2025 - GDE

Vinterrug

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Tayo, Blanding (SU Arvalus, KWS Rotor, KWS Tayo og KWS Berado)
 Lokalteter: Tystofte, KWS-Brande, Abildgård, Varde og Koldkærgård
 Antal led: 61

Udsædsmængder:

Populationer: 250 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 200 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². **Miniblokke må ikke deles** i marken!
 Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm samt i en dybde på 2-3 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Forsøget P og K gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov. Desuden tilføres mangan både efterår og forår på arealer, hvor der erfaringsmæssigt optræder mangannangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange, når afgrøden er i god vækst.
 Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov.
 Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidsprøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af **parcelnummer**. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel med angivelse af parcelnummer
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Kort notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 05-09-2025 GDE

Vinterrug – kortstråede hybrider

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Erebor, Blanding (SU Arvalus, KWS Rotor, KWS Tayo og KWS Berado)
 Lokalteter: Tystofte, KWS-Brande, Abildgård, Varde og Koldkærgård
 Antal led: 7 plus 2 værneparceller

Udsædsmængder:

Populationer: 250 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 200 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². **Miniblokke må ikke deles i marker!**
 Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm samt i en dybde på 2-3 cm.
 Detailplan med randomiseringen vedlægges.
 Blandingen, der består af normale hybrider adskilles fra de kortstråede hybrider med et alm. hybridværn og en parcel af kortstråede hybrider. Blandingen er derfor placeret i starten eller slutningen af hver blok.
 Derfor afsluttes hver blok med et alm. hhv kortstræt værn afhængig af sortstypen i naboparcellen. Optimal anlæggelse opnås med 4 kolonner, hver kolonne indeholdende én blok.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Forsøget P og K gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov. Desuden tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel.

Forsøget vækstreguleres ikke.

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov.
 Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af **parcelnummer**. Markbøger eller xls-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrkningsgenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel med angivelse af parcelnummer
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle.
- Kort notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 05-09-2025 GDE

OBS vintersæd

Lokaliteter: Abildgård*, Askov, Brønderslev, Dyngby*, Flakkebjerg, Foulum, Gørding, Gørløse, Hobro, Holeby*, Holstebro, Jyndevad*, Karise, Koldkærgård, Refsvindinge, Sejet*, Tystofte, Tølløse og Nr. Åby*
*lokaliteter med parceller, der kun er ubehandlet

<u>Art:</u>	<u>Antal led:</u>	<u>Referencesorter:</u>
Vinterhvede:	103	MS-Septoria, MS-Brunrust, Anja, MS-Meldug, Substance, Ambition
Vinterbyg:	53	MS-Skoldplet, MS-Ramularia, MS-Bygrust, MS-meldug, Celtic, Prestige
Rug:	69	MS-Brunrust
Triticale:	10	MS-Brunrust, MS-Gulrust

dsæds mængder:

Vinterhvede:	350 / 280 spiredygtige kerner pr. m ² for linjer hhv. hybrider.
Vinterbyg:	325 / 260 spiredygtige kerner pr. m ² for linjer hhv. hybrider.
Rug:	250 / 200 spiredygtige kerner pr. m ² for populationssorter, hhv. hybrider.
Triticale:	300 spiredygtige kerner pr. m ² .

Bejdsning:

Vinterhvede:	Redigo Pro 170 FS
Vinterbyg:	Redigo Pro 170 FS
Rug:	Redigo Pro 170 FS
Triticale:	Redigo Pro 170 FS

Anlæg:

TystofteFonden fremsender randomiseringsplan. Forslag til såplan kan fås ved henvendelse til Sidsel S. Kirkegaard (ssk@tystofte.dk) eller Gerhard Deneken (gde@tystofte.dk).

Sorterne i afprøvning randomiseres indenfor hver art. Referencesorter adskilles fra sorterne i afprøvning med en værneparcel. Mellem forskellige arter placeres minimum et værn af hver art. Og hver kolonne begynder og slutter med en værneparcel
Parcellerne kan deles i en behandlet og en ubehandlet afdeling, hver på minimum 6-8 m².
Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Tystofte udvejer til en parcelstørrelse på 15 m².

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel samt oplysninger omkring forfrugt, JB nr. parcelstørrelse og såtidspunkt til Sidsel S Kirkegaard.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for udbyttens niveau, forfrugt og kvælstofprognose. Forsøget P- og K-gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov.
Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel, dosering og efter behov og der anvendes **ikke** vækstreguleringsmidler.
På lokaliteter markeret med * forefindes **kun** parceller, der **ikke** er behandlet mod sygdomme. På øvrige lokaliteter findes såvel sygdomsbehandlet som ubehandlet afdeling. Svampesygdomme må **ikke** bekæmpes i den ubehandlede afdeling.
Behandlingsstrategi for svampebekæmpelse i den behandlede afdeling, udsendes via Landbrugsinfo i foråret.

Notater og Bedømmelser der foretages lokalt:

- Dato for såning
- Plantebestand efterår vs. 12, Skala 0-10, hvor 10 = fuld bestand.
- Plantebestand forår kort efter vækststart, Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- **Sortsvis dato** for begyndende skridning. Når 10% af planterne er i st. 51 (første småaks er synlige eller akset skrider sidelæns ud af bladskeden). Bedøm typisk man-, ons- og fredag.
- Lejesæd ved høstmodenhed, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget

NB: Hver bedømmelse forsynes med dato og vækststadiet og sendes til TystofteFonden.
En markbog til notater kan rekvireres fra Tystofte.

Bedømmelser der foretages af personale fra TystofteFonden i vækstperioden:

- På lokaliteter der viser tydelig sortsdifferentiering foretages bedømmelse af sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003)
- Strå længde én repræsentativ måling pr. parcel. Der måles til hvor aks begynder (cm).
- Nedknækning af strå og aks i vinterbyg ved overmodenhed. Bedømmes cirka 1-2 uger efter modenhed. Registreres på udvalgte lokaliteter efter aftale med værten.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Der **måles ikke** parceludbytte.

Afvigende iagttagelser i forsøgene skal meddeles til TystofteFonden. Registreringerne i vækstsæsonen opdateres løbende på adressen www.tystofte.dk

Revideret 10.09.2025
GDE/SSK

Vinterraps, hybrider og linjesorter

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Helypse, blanding (KWS Nautilus, Turing, LG Academic, PT315)
 Lokalteter: Abildgaard, Dyngby, Holeby, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 165

Udsædsmængder:

Hybridsorter: 45 spiredygtige frø pr. m²
 Linjesorter: 45 spiredygtige frø pr. m²
 Udsæd leveres ubejdsset.

Anlæg:

Der tilstræbes 8 år mellem rapsafgrøder i sædskiftet og min 3 år til tidligere kartoffel-, bælgplante- eller bælgsaedsafrøde.

Forsøgene anlægges som α -design med 3 gentagelser med en nettoparcelstørrelse på 12-18 m². Detailplan med randomiseringen modtages fra Tystofte. Ledene i hver miniblok såes sammen og en miniblok må derfor ikke brydes op.

Det er en god foranstaltning at lægge et værnespor igennem forsøget på strategiske steder i tilfælde af at skår skal "hentes". Værnespor kan kun etableres i grænsen mellem 2 miniblokke.

Forsøgene sås med plot-i-plot system med 2 værnerækker af samme sort på hver side af parcellen. Parcellerne anlægges i øst vestgående retning.

Sådybden er på 1-2 cm. Udsæden for alle sorter modtages fra Tystofte og er afvejet til bruttoparcelstørrelsen. Dyngby/Abildgaard/Holeby/Tystofte 30 m². Teknologisk Institut udvejer til egne parceller

Frøene er ikke behandlet med insekticider, og derfor bekæmpes jordrapsloppe, specielt i fremspiringsperioden. Tomme parceller samt parceller, hvor der mangler mere end 10% parcellængde skal eftersås hurtigst muligt.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres design og placering i web-trail.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Der gødes med 40-50 kg N ved såning. Ved tidlig etablering og kraftig efterårsudvikling kan hele forsøget, efter aftale med TystofteFonden, vækstreguleres med godkendt dosering. Tilsvarende kan der vækstreguleres i foråret efter begyndende vækst, hvis afgrøden er i stærkt vegetativ udvikling. Hele forsøget N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose med mineralsk gødning. Forsøget P og K gødes efter forventet høstudbytte og afgrødens behov

N-tildelingen kan gennemføres efter følgende strategi:

- Svagt udviklet afgrøde: 80 kg N/ha ved begyndende vækst og resten af mængden medio april.
- Kraftig udviklet afgrøde: 50 kg N/ha ved begyndende vækst, resterende mængde minus 40 kg N/ha medio april. Lige før eller ved begyndende blomstring tildeles 40 kg N/ha.

I de første 2 gødningstildelinger om foråret tilføres ca 35 kg S/ha.

Bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr herunder evt. bejdsning af frøene gennemføres med anerkendte midler, dosering og efter behov.

Der **skal** udbringes sneglekorn ifm. såning og der gennemføres obligatorisk bekæmpelse af rapsjordopper i stadie 10-11 samt bekæmpelse af rapsjordloppens larver efter varsel i september/oktober eller baseret på fangst i egne fangbakker.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i webtrail. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Dato for fremspiring - 2. gentagelse.
- Plantebestand efterår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Placering af vækstpunkt før vinteren (cf. nedenstående beskrivelse).
- Plantebestand forår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Overvintring om foråret ved beg. vækst, skala 0-10, 10 = ingen planter døde.
- Dato for begyndende blomstring, st. 61 - 2. gentagelse.
- Plante højde ca. 14 dage efter afblomstring. *Én måling pr. parcel.*
- Hældning af top lige før skårlægning, skala 0-10, 10 = 90 grader til lodret.
- Lejesæd af hele planten, skala 0-10, 10 helt i leje
- Afgrøde højde lige før høst/skårlægning. *Én måling pr. parcel.*
- Knoldbægersvamp efter skårlægning, pct. af planter.
- Knækkede planter efter skårlægning, pct. af planter.
- Nødmøning efter skårlægning, pct. af planter.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (skulpesvamp, gråskimmel, lys bladplet).
- **Skulpeopspringningstolerance gennemføres Tystofte, 10 skulper høstes pr parcel umiddelbart før høst. Skulperne undersøges efter Bayer metoden**
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater, behandlinger og bedømmelser sendes til Tystofte med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Parceladskillelse, pakning og høst:

Frist for tilmelding af nye sorter er den 6. august. Derfor har anmelderne brug for høstresultater før den 6. august for kvalificeret at kunne tage beslutning om anmeldelser til næste afprøvningsperiode. Som følge heraf vurderes metoden der anvendes til pakning, skårlægning og høst lokalt med henblik på at tilstræbe høst senest 1. august.

Alle parcelgrænser holdes fri for ukrudt og spildplanter af raps. Der kan evt. radrenses over værnerækkerne. Der må ikke anvendes Round-up til ukrudtsbekæmpelsen i parcelgrænsen mellem netto- og bruttoparcellen.

Metode til pakning, skårlægning og høst vurderes lokalt. Det er afgørende, at planterne i parcellerne ikke skades på et for tidligt tidspunkt. Følgende muligheder kan overvejes:

1. Umiddelbart efter afsluttet blomstring kan parcelgrænserne gås eller køres igennem uden at pakke afgrøden. Dette bidrager til, at planterne filtrer mindre sammen mellem parcellerne før den endelige adskillelse.
2. Adskillelse og pakning et par dage før skårlægningstidspunktet. Adskillelse og pakning svarer til en "lille/svag" skårlægning. Det sker normalt i uge 28-29. Det er vigtigt, at der bliver stråskilt og pakket i samme retning, som rapsen hælder – typisk fra vest mod øst. Nb vurder altid behovet for pakning/pakvalser. Efterfølgende skårlægning sker i modsat køreretning fra adskillelse og pakning, dvs. med toppen først ind i maskinen. Nb mulighed for tilt af maskinen for at sikre, at afgrøden kan komme igennem skårlæggeren. Ved skårlægning skal der sikres et godt flow af skåret ellers kan plantemassen stuve op i maskinen eller afslutning af parcellen kan vanskeliggøres. Afgrøden høstes i samme retning som skårlægningen, dvs. med toppen først ind i mejetærskeren. Umodne stængler (høj stub) kan forsinke og vanskeliggøre høsten.
3. Nedvisning med Round-up uden skårlægning. Kort før pakning kan forsøget sprøjtes med Round-up, når de første frø er brune. Brug stor vandmængde for at trænge så langt ned i afgrøden med Round-up som muligt. 3 til 4 dage efter sprøjtning pakkes parcellerne på samme måde som under 1. Skåret venter herefter 10 til 14 dage. Forsøget høstes modsat pakkeretningen, dvs med toppen først i maskinen.
4. Høst med skideknive
Ved kraftig afgrøde, der vanskeligt kan skilles i parcelgrænserne, kan det komme på tale med en direkte høst med dobbelt sideknive til at "skære" parcellen fri.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Følgende analyser foretages på det høstede materiale:

- Glucosinolatindhold bestemmes ved KU, Faculty of Science, Department of Plant and Environmental Sciences, DynaMo Center, Christoph Crocoll <chcr@plen.ku.dk> på høstet materiale fra to lokaliteter.
- Bestemmelse af frøvægt foretages af TystofteFonden.
- Tørstof-, olie- og proteinindhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller lokalt.
- Fedtsyrebestemmelse, herunder erucasyre, linol og linolénysyre foretages af Agrolab på den modtagne udsæd

For alle led sendes der én prøve på 1 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Gangene slås første gang ved begyndende blomstring og vedligeholdes 2-3 gange ved brakpudsning indtil høst

I slutningen af forsøget sås en hel parcelrække med Dk Sequel, der er en dværghybrid. Denne plantetype vil give mulighed for at vurdere evt forekomst af spildraps i forsøgsarealet.

Revideret 12.08.2025 - GDE

Placering af vækstpunktet

Formål:

Kvantitativ vurdering af stænglens strækning som udtrykt for vækstpunktets placering inden vinter.

Hvornår:

Kort før væksten ophører inden vinter (omkring st. 30).

Enhed og metode:

Skala: 1 til 9. 1= ingen strækning, 9 = kraftig strækning.

Tendens til strækning registreres på parcellniveau som et gennemsnit over planter. Score tildeles ud fra en visuel vurdering. Se nedenstående billeder.

1	3	5	7	9
Ingen strækning vækstpunkt nær jordoverfladen		Middel Vækstpunkt 3-5 cm over jordoverfladen		Kraftig strækning
				